

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dissabte 2 de Desembre de 1899

Núm. 3.430

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1.500
n provincias trimestre. 4.500
Extranjer y Ultramar 5.500
Anuncis, a preus convencionalis.

Farmacia Serra

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas, pera, demostrar, que el millor remey, pera combatre per crò-nica y rebelde que sia tota classes de . . .

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior. Id. de peix - Cascos d' arengada, pera adops de las hortallissas.

Magatzém á Riudoms y á Reus Vilá, núm. 3.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRAS

PROPIETARI AGRICULTOR
FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 á 10 anys que produheixen anyalment.
DEU MILIONS D' ESTACAS DOS MILIONS DE BARBATS
No compreu res sens visitar los meus criaderos que son los més antichs y importants d' Espanya.
PREUS REDUHITS

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituyent conegut, indicadíssim contra l' raquitisme, escrófula, tuberculosis, convalecencias y en totas las malalties caracterisadas per lo sello de la debilitat y que requeixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

Secció doctrinal

Lo que ha de ser lo Concert

II

Lo Concert ha d'esser paccionat, es á dir, la regió contracta ab l' Estat, per un número determinat d' anys (com mes llarch puga esser lo plasso millor) y per un tipo fixat la cantitat ab que té de contribuir á las cargas generals del tesor.

Nostres desitjos foran que el pacte comprendés totas las contribucions, exceptoó feta de las que per son caràcter, son atribució del Poder central, com per exemple la d' Aduanas. Mes com de moment creyem impossible, ó al menos molt difícil, recabar concessions tant amples, creyem prudent limitar un xich las pretensions, á fi de no fer impossible una avinensa; pero de tots modos, lo Concert te de comprendre totas las contribucions conegudas avuy ab lo nom de directas, y algunas de las indirectas que resultan més gravosas, y que més destorbs produheixen en la vida comercial de Catalunya, com per exemple, l' impost d' utilitats, timbre y consums.

Además, l' entitat regional que contracti ab l' Estat, té de procurar recabar lo major número de serveys públics de caràcter regional, y especialment totos los que fassin referencia á obras públicas y beneficencia; necessita també amplitud de facultats, pera poder rebaxar tipos tributaris, suprimir impostos, organisar d' un mode senzill la recaudació dels tributs, cobrar se y investigació dels mateixos, realisar la confecció d' un catastro, etc., pera tot lo qual necessita, que no

li vinguin imposicions de cap mena, de fora, en lo que fassi referencia als esmentats serveys.

Per lo dit, poden ja ferse càrrech nostros llegidors de que l' implantació practica del Concert económic, d' una mida autonómica, dintre d' uns organismes y costums polítics, no ja centralistas, sino uniformistas, presenta dificultats per la falta d' adóscera y de institucions independents de la política centralista, que pugam implantar ab garantías d' éxit.

Dues ensenyansas se desprenen de aquest fet: Es la primera, que ab tot y tenir el ple convenciment de que l' Concert económic milloraria totseguit á totas las classes socials de Catalunya, no pot produhir tots los seus beneficiosos efectes, fins á tan que l' Concert económic, que en cert modo ve á esser una autonomia económica, vinga á completar per otras midas descentralisadoras de caràcter administratiu, autonomia administrativa, que fassi possible lo cambi y reforma de la major part dels serveys, que avuy están á las mans de Corporacions y organismes completament lligats ab la burocracia centralista, y de consegüent á las ordres dels cacichs.

Es la segona, que (cas d' obtenir lo Concert que aném estudiant), servirá pera educar al poble en l' exercici de funcions públicas ó políticas que tenen d' esser la base de la seva regeneració, puig lo posaran en aptitud, pera disfrutar y adquirir cada dia major número dels drets que reclama; y fa á necessari la creació de nous organismes, com lo de l' entitat que contracti ab l' Estat, que si be de moment tindran limitadissimes atribucions, no hi ha dubte que ab lo temps está destinada á sustituir als actuals organismes administratius del tot artificiosos, adquirint menes consistencia y coneixements necessaris pe-

ra poder al creixe en importancia, aumentar sas atribucions y esser un dels puntals mes firmes, pera la total regeneració de nostra estimada Catalunya.

(De La Ver de Catalunya).

La reunió del «Foment»

La reunió general anunciada pel Foment del Treball Nacional pera donar á coneeixer y explicar las bases del Concert económic, tingué lloch dijous á las deu de la nit en lo sello de sessions de dita societat.

Formavan la mesa lo president senyor Russinyol, los senyors Passarell y Mas Yebra, y los individuos de la Junta directiva.

Lo senyor Russinyol obrí la sessió, indicant lo motiu de la mateixa, puig si á tanhontes tiempos després lo secretari senyor Crens doná lectura de las bases y acte seguit se concedí la paraula al senyor Mas Yebra propiament dit, que començó exponeix als industrials lo que produheix aquest melenstar que deplora el país, sino la serie d' investigacions á que está sotmés.

Se necessita, continuá, que las Diputacions sian las que demanin lo Concert, com únicas entitats que representan als pobles.

Lo Analisis després las bases del Concert, concedint se la paraula al senyor Passarell.

Manifestá aquest que la idea del Concert res diu que puga anar contra la unitat de la patria, y que el Concert es un medi pera evitar abusos del fisch.

Lo Concert económic, afegí, es la primera pedra pera arribar á la verdadera regeneració.

Lo senyor Passarell fou aplaudit diferents vegadas.

Lo senyor Russinyol resumi després contestant además á las observacions fetas per dos socis. Lo senyor Russinyol estigné eloquentissim en son resúm y arrancá del públich prolongats aplausos.

Heus aquí las bases aprobadas:

Bases pera l' establiment de Concerts económichs entre la Hisenda y las provincias que l' solicitan.

Primer. La Hisenda podrá concertar ab las provincias que l' solicitan per medi de sas Diputacions vinciáis que reuneixin las condicions necessarias pera ferho, á judici del govern, la cobrança, investigació y repartiment de las contribucions é impostos que s' acordin.

Segon. Un cop concedit lo Concert precitat, se constituhirá una entitat de caràcter económic pera portarlo á la practica.

Dita entitat la constituhiran: la Diputació provincial, representada per una comissió especial, y las representacions dels contribuyents, dels gremis y de las corporacions económicas de la provincia ó provincials concertadas.

Tercer. Lo Concert que s' estableixi entre la provincia de Barcelona y la Hisenda, comprendrá las contribucions é impostos següents:

- (a) contribució d' inmoebles, cultiu y ganaderia.
- (b) contribució industrial y de comerç.
- (c) impost de drets reals y transmissió de bens.
- (d) impost de cédulas personals aixis que hagi fínit lo corrent arrendament.

- (e) impost sobre 'la carruatjes de lujo y 'ls de transports.
- (f) impost sobre utilitats, cas d'esser aprobat per las Corts, excepció feta del Deute del Estat dels dividendos é interessos de las accions y obligacions de Bancs, societats anónimas y corporacions.
- (g) impost sobre sous y assignacions, en lo suposat de que no desapareixi aquest concepte per figurar en l'impost sobre utilitats.
- (h) impost sobre l'alumbrat, sia elèctric, de gas ó altre.
- (i) impost de consums.

Quart. Lo plasso mínim de duració del Concert serà de cinch anys pera que permeti compensar, ab la rectificació consegüent d'errors y deficiències, los quebrants y obstacles que ofereix sempre tota novetat fentística en los primers anys de sa aplicació.

Quint. Lo Concert se celebrarà sobre la base de la quantitat promitja anyal que arrastri la recaudació líquida del últim quinquenni dels impostos y contribucions concertadas, fora dels recàrrecs extraordinaris y deduint los gastos d'administració y que estalviarà la Hisenda.

Sisè. Si durant lo transcurs del Concert aprobesin las Corts un nou tribut de caràcter general, que no vinga en substitució d'un impost suprimit, podrà ser abjecte d'un Concert parcial entre la Hisenda y las provincias concertadas.

Séptim. La entitat econòmica constituïda com s'expressa en la base segona, serà la encarregada de la cobrança é investigació de las contribucions é impostos concertats, ab la més absoluta y plena llibertat d'acció pera 'l repartiment entre 'ls pobles y entre 'ls gremis, sense que en cap cas pugja imposar cuotas ó tipos de contribució superiors á las senyaladas per las Corts.

Dita entitat determinarà la forma de fer efectius los impostos, sense que pugja concebir un tant per cent de cobrança superior al de la Hisenda, y 'l procediment á seguir pera las reclamacions dels contribuents.

Octau. L'augment de la riquesa contributiva en quant als impostos y contribucions concertats, sols se tindrà en compte al renovar-se 'l Concert econòmic, excepció feta del augment de la riquesa imponible en la contribució d'immobles, cultiu y ganaderia. Aquest augment beneficiarà á la provincia, fins que estiguin aprovats tots los Registres de la riquesa urbana, rústica y pecuniaria, ab arreglo al projecte de ley sobre formació del catastro de la riquesa territorial presentat

Lo resultat del augment de la riquesa imponible respecte á las demás contribucions é impostos concertats, al ferse la renovació del Concert, se distribuirà en la forma següent:

Una quarta part serà á benefici de la Hisenda y 's tindrà per lo mateix en compte el físcar lo nou import anyal del Concert; altra quarta part quedarà benefici dels gremis y demás contribuents, y la meytat restant se destinarà al pressupost d'obras públicas de la provincia ó provincias concertadas.

Novè. Lo Concert podrà ferse extensiu á una regió quan las varias provincias que la componguin de comú acord ho sollicitin, constituintse en aquest cas una sola entitat econòmica que las representi als efectes del Concert.

Las miserias del or

Poderoso caballero es D. Dinero?...

Avuy, l'or te por...

Ja ho sabíam de sempre, ja ho sabíam de fa molt temps, que 'l diner era poruch, que 'l capital era cobart. Pero també creyám que son bescantat poder, que 'l gran pes de sa influencia, havian de demostrar-se, positiva ó negativament y malgrat aquella por mateixa, en lo sentit més rahoable. Es á dir, creyám que, ja que 'l diner no persegueix sino las estabilitats y 'ls ordres de cosas fermes, havia de considerarse prou segur ab situacions ben definidas y sempre insegur ab situacions inestables y dubtosas... Per aixó es que s'ha d't sempre que la Bolsa es lo barómetro de la opinió pública; asseveració ab la que s'ha pretengut significar que la major ó menor confiança que al país pugja mereixer un régimen polítich ó be econòmic ve traduhida molt expressivament sempre en lo curs de las oscilacions que en lo mercat presenta la cotisació dels efectes públics.

Y es que 'l diner, es que las classes burgesas que 'l posseixen, com á cobarts que son, solen tenir, com s'acostuma á dir, *bon nas*. Ells coneixen los perills molt de lluny. Ells saben posarse á salvo ab temps.

D'aquí que molts no s'expliquin gens be avuy una extranya anomalia. Lo valor dels efectes públics d'Espanya, puja. Los preus de las cotisa-

cions creixen cada dia més... Y aixó passa en un Estat al que no li quedan ja colonias, que te algunas importants parts de sas rendas moralment embargadas en garantia del pago de sas obligacions (ingressos del dret d'aduanas, minas d'Almadén), que no compta encare ab uns pressupostos vigents legalment aprobat's pera l'actual exercici econòmic, que ha reduhit fins á un extrém draconia l'import dels interessos del Deute nacional, que s'ha fet insolvent de molts de sas promesas econòmicas, que s'troba al enfront de certs contribuents obertament morosos y d'altres que, si pagan, ho han fet obligats per la forsa.

Y aquí ve 'l recordar, com es molt natural, perque aixó ho havém vist ó sapigut d'aprop tots los que formém la actual generació, que en aquella época de renaixent tranquilat pera la nació, de pau verdaderament octaviania, que subsegüí (després de la Restauració Borbónica en lo Trono d'Espanya consumada en la persona del Rey Pacificador don Alfons XII), als desordres de la mal implantada República Espanyola, als excessos del Cantonalisme murciá, á la dissipació de la guerra separatista á Cuba, als horrors de la guerra civil dintre d'Espanya; en aquella época en que tot semblava acabat, resolt, pacificat; en aquella época que s'inaugurava ab una situació política estable per excelencia; en aquella época quins destins polítichs anava á presidir un Rey jove, verdadera esperansa pera molts elements conservadors; en aquella época en que acabava d'esser reorganizada la Hisenda, en que s'havia convertit lo Deute y s'havia afiansat lo crédit públich; en aquella época en que las més elevadas institucions semblavan estar rodejadas de gloria, l'exércit de prestigis, la marina de fama; en aquella época, lo curs dels cambis sobre 'ls efectes públics vingué á acusar tantols ab *alzas* molt moderadas, després de tant desastre, lo prudent renaixement de la mitjana confiança que la opinió anava posant en la viabilitat del novell régimen.

Diguissens are, donchs, si es que 'l diner no demostra pas avuy estar possehit d'una por miserable al devant de certas protestas; diguissens si no es veritat que las classes burgesas, que 'ls elements d'ordre, viuhén absolutament divorciats de las aspiracions generals del país quan, d'aquella manera favorable que avans havém fer remarcar, acullen á Governos com lo que tenim y á situacions econòmicas tan falsas com la que coporém

millors temps de D. Alfons XII, oscilaren gayrebé sempre al entorn d'uns 65 enters, están avuy tocant á 68... La situació de la Espanya d'allavors y la de la d'are son diametralment oposadas: allavors, triomfs, esperansas y riquesa ben cimentada en un crédit renaixent; avuy, derrotas, vergonya, pessimisme y misèria...

Aixís, per lo tant, no 'ns queda més remey rahoable que 'l de pensar que si las cotisacions bur-sátiles senyalan una *alza* es perque 'ls governs pagan, ab rahó ó sense. A menos de que no vingúes á ser també un motiu de joia pera la gent de diners y de negoci aquella enoberta amenssa d'una próxima intervenció estrangera, limitada al ordre financier en los assumptos interiors d'Espanya, que 'ns ha anunciat com á tan probable la revista titulada *Economía y Hacienda*...

De la cobardia y del egoisme del Capital, nosaltres cualsevol cosa 'ns ne pensariám. Y es molt fá-cil que 's trobessin patriotas richs que ab més gust y ab més satisfacció cobrarían trimestralment lo *cupó* baix a *amistosa* inspecció de delegats técnichs del govern francès, per exemple, y ab la garantia ulterior dels canons del «Charles Martel» fondejat en nostre port, que no pas d'altra manera. Perque es lo que els dirían: á nosaltres, per espanyols, potser un jorn nos ho neguessin tot; als *mussius*, com á estrangers que son, may los negarán res. Y, á la amenssa de sos grossos canons encare menos.

(De «La Rensixensa».)

CRONICA

Observacions Meteorológicas

del dia 1 de Desembre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	760	80		4'3	Ras	
3 t.	760	77				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcci.	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.		classe	can.
9 m.	Sol. 30	5	13	S.	Cumul	0'4
3 t.	Sombra 22		19	S.		0'3

Sagells de la «Unió Catalanista»

Tots quants de nostres llegidors desitjin comprar Sagells de la «Unió Catalanista» y ne 's vulguin molestar en enviarlos á buscar directament á Barcelona, poden adquirirlos á qualsevol hora del dia en nostra Redacció, hont sempre que 'ls hi convingui 'n trobaran en venda.

Per personas arribadas de Barcelona, sabém que passen de mil las personas que s'han inscrit á las llistas del Foment pera l'adquisició de bitllets ab la rebaixa que la Companyia dels Directes ha concedit pera la celebració en nostra ciutat del meeting que tindrà lloch demá.

Aquí es major de cada dia l'entusiasme per lo Concert econòmic, quinas bases, redactadas y aprobadas per la citada societat publicuem en altre lloch d'aquest número.

Lo recandat abir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat, per diferents especies, puja á pessetas 1144'45.

En la sessió celebrada pel Congrés de Diputats lo dimecres de la present setmana, lo diputat, nostre particular amic D. Joan Canyellas, defensá la següent esmena presentada al pressupost de gastos del Ministeri de Gracia y Justicia:

«Los Diputats que suscriuhen, tenint en compte que en la ciutat de Tarragona existeixen dos establiments penitenciaris y un correccional, tenen la honra de proposar al Congrés la següent esmena al dictamen de la Comissió general de pressupostos, referent al de gastos pera 1900, «Obligacions de ls Departaments ministerials», secció 3.ª, «Ministeri de Gracia y Justicia», capítul tercer, art. tercer.

En lo detall de dit article s'augmentarán 21.500 pessetas pera restablir la Sala de la Audiencia provincial de Tarragona, que se suprimeix en lo dictamen de la Comissió, ab lo personal següent:

2 magistrats, á 7.000 pessetas. 14.000
1 advocat fiscal. 4.500
1 vicesecretari. 3.000

Lo citat art. tercer quedarà en la forma següent: Personal d'Audiencias provincials, ptas. . 3.089.000

Palau del Congrés 28 de Novembre de 1899.—
Joan Canyellas.—Isidro Gassol.—Marqués de Olivart.—
Joan Ferrer Vidal.—Enrich de Llanés.—Leonci Soler.—
Carlos María de Mas.

Lo dia 31 del actual tindrà lloch en lo «Centro de Lectura» la vetllada necrológica dedicada á honrar la memoria del que fou digníssim president de dita societat y estimat amic nostre, don Eugeni Mata Mirons.

També publicarà en la mateixa fetxa dit «Centro» un número de la Revista de la Societat que contindrà treballs del malaguanyat senyor Mata y de tots quants de sos amichs y admiradors n'hi dediquin, com corona fúnebre en honor al finat.

Pera assistir al meeting que ha de celebrarse á dos quarts de tres de la tarde de demá en l'espaiós lloch del Teatre Fortuny, se reberen en lo Foment del Treball Nacional moltíssimas adhesions tenintse noticia de que 's disposan á concorrehí numerosíssimas representacions de Sabadell, Tarrassa, Manresa, Olot y altres pobles y ciutats de nostre Principat.

Per la Capitanía del port de Barcelona s'instruïheix sumaria ab motiu d'un robo que 's cometé á bordo del vapor inglés «Hopedaes» fondejat en l'an-teport d'aquella ciutat, junt á la escollera del Oest.

Los lladres assaltaren lo barco per allá á las tres de la matinata, y al ser descuberts per lo pilot, fugiren si bé emportantse varias prenas de roba. Lo pilot se doná compte de lo que succehia al veurer un home desconegut en sen camarot, y com tractés de detenir-lo, tingué que desistir de son propòsit per haverli apuntat lo nocturno y furtiu visitant un revólver. D'aquest modo logré lo lladré obrirse pas y en unió dels altres que 'l secundavan en la empresa pogué ficarse en una llanxa, en lo que 's trasladaren á terra ab gran premurr.

Lo fet es altament escandalós y importa aclarirlo y castigarlo.

Durant lo mes de Novembre del any present s'han recandat en la Administració de Consums de nostra ciutat 42.484'86 pessetas y en igual mes del passat any se reca dá la quantitat de 35.153'91 pessetas, resultant una diferencia á favor, en lo citat mes del any present, de 7.330'95 pessetas.

Lo Colegi de Professors de Catalunya, ab arreglo a lo prescrit en sos Estatuts, ha acordat la celebració de vuyt conferencias que tindran lloch en los dias següents:

Lo dia 3 de Desembre, D. Benvingut Roig y Torres: «Química racional teórica y práctica»; lo 21 de Jener, don Joseph Cardona y Servitja; «Consideracions sobre l'hipnotisme y sos fenómenos»; lo 11 de Febrer, D. Joseph Tanguis Orrit: «La herencia del idioma llatí en la Instrucció pública»; lo 25 del mateix mes, don Joaquim Beleta y Gasull: «Pera bé dels pobles es necessari que ls góberns protegeixin la difusió de la ensenyansa»; l' 11 de Mars, don Miquel Barrera y Alsina: «Estereoquímica»; lo 25 del mateix mes, don Agustí Vidal y Perera: «La Actropologia pedagógica»; lo 8 d' Abril, don Juli Busquets y Luch; «Estudi sobre las funcions derivadas»; lo 29 del mateix mes, D. Joan Artigas y Felner: «Concepte y organizació de las ensenyansas primaria, secundaria y superior».

Ditās conferencias, que serán públicas, se celebrarán en lo saló d' actes de la Escola Normal Superior de Mestres, de Barcelona, en los indicats dias y hora de dos quarts de quatre de la tarde en los mesos de Desembre, Jener y Febrer, y de dos quarts de cinch, durant los de Mars y Abril.

Las noticias rebudas dels pobles de l' alta montanya de nostre Principat, donan compte d' abundants nevadas y de regnar intens fret com si estessim en ple hivern.

Respecte de las huelgas de Valls conferenciaren ahir ab lo senyor governáder civil de la provincia l' alcalde de la vehina ciutat.

Se troban vacants las Secretarías dels Ajuntaments de Poboleda y Sant Jaume dels Domenys.

Crónica teatral

Esta vist que may podém cumplir en los propósitos que sempre ns formém avans d' emprendre cap qüestió.

Molt li cou al *Angel* del *Diario de Reus* que hi ha gi hagut qui s'atrevis a suposar que la premsa estava a disposició de la empresa del Teatro Fortuny quan á éll ja li donaren tota classe de satisfaccions.

Peró l' *Angel* es així, no perdona; y ahir segurament perque encare s' ressentia d' aquella fiblada surt ab un escrit plé de consells que francament no escanhen gens bé a cap publicació ni a individus que s' creuhen los únex una bona amistat ab l' empresari.

Las bonas amistats se demostren dihent las cosas que poden afavorir als amichs de la manera més clara y terminant, no ab embuts ni subterfugis del que *será a que obedecera*, etc., etc.

Com si ho vegessim que aquesta vegada com en altre temps de no gayre bon recort se tracta d' introduhir en lo Teatro las rastreras passions de la política y per aixó las iniciativas plausibles de la empresa, los estorsos del empresari en complaurer al públich en cap banda se consignan y si s' fa es ab desconfiansa y pera que l' públich s' impressioni pitjor de lo que ja está; y en cambi, no s' busca cap atenuant a desvirtuar lo mal efecte que produheix en lo públich los llunars ab que resultan las representacions de las obras posadas en escena.

Massa fonda amistat me lliga a mi ab l' empresari senyor Rius pera que jo a impulsos de las impresions que he rebut durant algunas de las representacions a que he assistit, m' atrevoixi a censurar a la empresa y y a censurar també a certs elements del públich, que ben mirat prou s' ho mereixen.

Que s' critiqui als artistes sense la indulgencia que hi havia per costum, que s' digui mal de la empresa, que s' defensin los interessos del abono, que s' fassin consideracions sobre l' decorat, a pesar de no ser costum, y en una paraula, que ls revisteros teatrals ab l' ús de son dret apretin ó afloixin, en la redacció de sas revistas res hi tenim que dir ni podém dir.

Pera que s' fassin alardes d' imparcialitat, que s' recordi una independencia que creyém te avuy, pero que no ha tingut, quina negació veuriam confirmada en las mateixas columnas del *Diario de Reus* y que a continuació en lloch de parlar del Teatro se fiquin en un terreno que l' creyém vedat per la premsa, es natural que no ho trobém prou correcte.

No necessita l' empresari consells que al capdell no resultan tals, sino més veritat en la bondat de las simpatías que la majoría del públich y del abono y també de la premsa li te depositadas perque regoneix que en lo desgavell de la companyia no hi te cap culpa y sap d' una manera certa y positiva que pera adobarla te enviats diners a artistas ja contractats y no

vagá en sas gestions pera que, costi l' que costi, acutuhí en lo Teatro Fortuny una companyia digna de la importancia de nostra ciutat.

Prengué donchs tots una mica de *ti'a* y no aném contra lo que ja no te remey de moment pero que tot fa creuren lo tindrà dintre pochos dias.

X. X. y X.

Post. Escripium.—La persona que va informar al *Angel*, persona QUE NO MIENTE, segons lo m teix, al assegurarli que a las deu d' ans d' ahir a la nit tres ó quatre subjectes que anavan en distinta direcció per las aforas de la ciutat se trobaren en un siti determinat, y allí, després de cambiar..... (aixís ab punts suspensius) algunas paraules, resolgueren lo conflicte entre la empresa y l' *Ex 19 de la 4.*, resulta que efectivament EL LA NO MIENTE pero que ab aixó no va dir la veritat, donchs per ara no tindrém company de butaca al senyor Snganyes, y per lo tant, si alguna cosa li va fer pagar pera que s' empassés la «bola» ó «garrofa», pot reclamarli ls quartos, que nosaltres li doném paraula de que va ser enganyat com un xino.

FIDEL.

Secció oficial

Cambra de Comers de Reus

Ab motiu de la arribada a aquesta ciutat de la Comissió del Foment del Travall Nacional de Barcelona pera la celebració en lo Teatro Fortuny d' un meeting de propaganda a favor d' un Concert económic entre l' Estat y las provincias que l' sollicitin, aquesta Cambra de Comers invita a sos associats y demás vehins d' aquesta població pera que se serveixin acudir lo diomenge próxim a las onze del matí a la estació dels Directes al objecte de rebre a la Comissió avans citada.

Aquesta Cambra espera veures degudament secundada per aquest vehinat en atenció al importantíssim acte que l' Foment ve a celebrar en aquesta població. Reus 1 Desembre 1899.—Lo President, Lluís Quer.—P. A. de la J. D.—Lo Secretari, Tomás Abelló.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Hipólit.

Sant de demà.—Sant Francisco Xavier.

Anuncis particulars

PERA LLOGAR

BOTIGA Y PIS ab agua y gas y grans cups pera oli en lo carrer de Llovera número 18.

Donará rahó don Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

TALONARIS

PERA LA RIFA DE NADAL

Se venen en aquesta impremta numerats y sense numerats.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonia y en general en las inflamaciones de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principales droguerías.

¡AGRICULTORES!

No us deixen enganyar ab caborias; lo barato sempre resulta car, y l' que us vengui GUANO he y molt barato, pensen que aixó no pot ser.

Per aixó cridém decididament la vostra atenció, puig ab anuncis pòmposos y oferintvos barato us enganyan.

Per fer GUANO se n' ha de ser molt coneixedor, y d' aixó n' hi han pochos. La millor garantia del GUANO marca «Aguila» es elaborat a Moncada, y ls trevalladors que l' fan son tan agricultors com vosaltres; ells podran dirvos si s' hi fa cap barreja que no sigui de llei; y las materias que s' emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab aixó, molta prevenció; y si voleu informarvos, podém dirigirvos a n' els mateixos que l' fan y ademés als representants de la casa, que us darán preus y condicions.

¡Lo barato es car!

Dipòsit a Reus: Tomás Piñol, Plassa de la Constitució, Droguería, (Casa Coder)

LLET PURA DE VACA

VAGAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA D' ÓPERA Y SARSUELA CÓMICA

dirigida pel distingit mestre

Don Francisco de Perez Cabrero

Funció pera avuy.—2.^a d' abono de la 2.^a serie.— Se posará en escena la sarsuela de gran espectacle en 4 actes y 16 quadros titulada «La vuelta al mundo».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al parat 2.

A las nou en punt.

Telégramas

Madrid 1.

La Junta sindical dels gremis de Madrid ha redactat un document que publica «El País», en que s' detata clara que respectarán en tot la part dispositiva de la circular de las Cambras de Comers y l' acort pres per la Comissió permanent de las Cambras lo dia 23 de Juny últim.

En lo document, que firman los síndichs, se reproduheix l' acort aludit.

—Del poble de Riado, provincia d' ahont es fill lo senyor Dato, telegrafian dihent que desde l' mes de Maig estan sense jutje de primera instancia.

Lo jutje propietari passa la vida a Andalusia, ahont cobra l' sou, y entretant lo caeich del districte fa de las sevas ab lo jutje municipal.

—L' «Imparcial» publica tot lo ocorregut ahir a la nit en la reunió del Foment del Travall Nacional de Barcelona.

Reproduheix las bases pera l' Concert económic, las que deixaren satisfets a tots los assistents.

Londres.—Telegrafian al «Times» desde Frere, ab fetxa del 27, que las forsas boers arribaren a Tugela y establiren son campament a deu millas de dit punt.

En lo combat sostingut lo dia 23 a Willowgranjer, los inglesos tingeren 17 morts y 70 ferits.

Se diu que ls boers han bombejat vigorosament a Ladysmith.

Segons los últimas noticias, en lo combat de Modder-River resultaren morts quatre oficials y 19 ferits.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entrades del dia 30

De Barcelona en 6 hs., v. Carmen, de 632 ts., ab trànzit, consignat als Srs. Fillis de B. López.

Despatxadas

Para Gette, v. Correo de Cartagena, ab v.
Para Port Vendres, pail. francés Alphonse et Marie, ab v.
Para Garrucha, v. Solube, ab v.
Para Bilbao y esc, v. Carmen, ab efectos.

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotizació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	68'32	Aduanas	
Exterior		Norts	51'80
Amortizable		Fransas	48'
Cubas 1896	76'25	Oraneses	13'10
Cubas 1890	64'62	Obs. 6 0/0 Fransa	91'
Filipinas		Id. 6 0/0	45'75
Exterior París	69'05	Id. 3 0/0	

París 26'30 Londres 31'93

Ordres de Borsa pera Barcelona Madrid y París.—
Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—
Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y billetes de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotizació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir:

Interior	68'35	Cubas del 86	76'43
Oraneses	13'10	Cubas del 90	64'12
S. Juan		Aduanas	
Norts	51'70	Obs. 5 0/0 Almansa	93'50
Fransas	47'90	Id. 3 0/0 Fransa	46'25
Filipinas			

PARIS

Exterior 69' Madrid

GIROS

París 26'30 Londres 31'93

Se reben ordres pera operacions de Borsa, compra y venta al comptat de tota classe de valors cotizables d' Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comerç de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.		31'35	31'40
> 8 dias vista			
> vista		31'75	
París 90 dias fetxa			
París vista		25'80	26'
Marsella 90 dias fetxa			
Marsella 8 dias vista			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPR.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense	625		
Industria Farinera	575		
Banch de Reus de Descomptes			
Prestams	675		
Manufacturera de Algodón	1110		
Compañia Reusense de Tran-vias	150		

Servey dels trens de viatjres

De Mora a Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
4'19 m.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.	
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	7'07 m.	
8'44 m.	tren mercancias cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.	
14'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	15'53 t.	
5'23 t.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.	

De Reus a Mora

SORTIDA		ARRIBADA	
7'01 m.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.	
4'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	8'14 t.	
3'38 t.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.	
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.	
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	10'31 n.	

De Reus a Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe (2)	9'44 m.	Vilafrañca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe	9'24 m.	
4'01 t.	tren de mercancias ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	7'34 t.	
4'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixte ab cotxes de 2.ª classe (2)	10'13 n.	

De Barcelona a Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixte ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafrañca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	4'04 t.	
4'45 m.	tren mercancias ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
4'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	9'45 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Treball a Sant Vicens.
- (2) Idem a Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril econòmic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde'l 24 d'Octubre de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Tranvia a vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

Publicacions regionalistas que s'obtenen en aquesta Redacció.

La *Renaixença*, diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Poble», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatre Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, «de Vich», «La Costa de Lleuant», setmanari de Catalunya, de Blanes, «L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot, «Las Cuatro Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafrañca del Panadés, «Lo Gironés», setmanari de Catalunya, de Girona, «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers, «El Vendrellen-ses», setmanari de Catalunya, del Vendrell, «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia), «Euskalduna», «Euskazalea», setmanari del Bilbabo (Bisca-ya), «El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aque-
sta impremta.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Desembre de 1899

Línea directa pera'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona lo 21 de Desembre directament pera Montevideo y Buenos-Aires lo magnífich y ràpit vapor francés

France

LÍNEA PERA'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires, los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 16 de Desembre lo vapor Los Alpes
lo dia de "

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palau.—Barcelona.